

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

*Сергій Петков,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри спеціальних дисциплін
та адміністративної діяльності
Донецького юридичного інституту
МВС України*

УДК 340.111:340.114

До питання про право, як основу суспільного ладу

«Семеро з ложкою, а один з сошкою». Брехня породжує злидні. Суспільство, в якому аморальність стала основою успішності, приречене на кризу, війну, зубожіння...

Брехня 1. Політична нейтральність чиновників. Задекларована неупередженість і політична нейтральність чиновництва давно зникла і лобіювання інтересів певних партій стало провідним завданням чиновників всіх рівнів до, під час та після виборів. Вони навіть не вважають за потрібне йти у відпустку перед тим, як починати власну передвиборчу компанію, або відкрито агітують за певного кандидата. Досить згадати скандальний випадок у Дніпропетровську, в якому тамтешій мер на рекламних плакатах відкрито "підтримував" власного заступника – кандидата у депутати, що прямо суперечить чинному законодавству.

Необхідно деполітизувати державну службу. Термінове прийняття закону, що забороняє політичну діяльність представникам державної влади та місцевого самоврядування у будь-якій формі може вирішити це питання. Посадові особи органів державної влади за будь-яку політичну діяльність повинні нести кримінальну відповідальність. Відповідні зміни будуть внесені до Законів України Про національну поліцію, Про прокуратуру, Про державну службу тощо.

Інформація про майно посадових осіб органів державної влади, місцевого самоврядування, всіх кому делеговане виконання державних функцій

(нотаріуси, виконавці, тощо) має бути повністю відкрита (за виключенням адрес). І в такому разі, за сучасних можливостей Інтернету, Е-декларування лише перший крок до справжньої відкритості посадовців. За приховування інформації такі особи повинні нести кримінальну відповідальність з конфіскацією.

Злочинець завжди прагне залишатись в тіні. Громадянин, який перебував, або перебуває на державній службі повинен скласти звіт про те коли і звідки він отримав той або інший прибуток.

Брехня 2. Професійність та конкурентність при відборі на державну службу. Досить часто в правоохоронних органах працюють представники тих же кланів, що і на адміністративних посадах в інших державних органах. У великому бізнесі, в судах на найвищих посадах в органах державної влади фігурують представники одних і тих же сімей. Навіть досвід сьогоднішньої передвиборчої кампанії свідчить про "клановість" у формуванні депутатського корпусу. Серед кандидатів у народні депутати як за списками партій, так і у якості самовисуванців бачимо знайомі усій Україні прізвища – діти, брати, сестри чільників міністерств, відомств, інших органів державної влади.

Таку ситуацію необхідно використовувати Посадові особи та їх родичі, які займаються бізнесом повинні бути під прискіпливим поглядом правоохоронних органів. Родинно-сімейні зв'язки заважають розвитку демократичних інститутів в Україні. Посадові особи органів державної влади, які створюють кланові структури в системі органів державної влади, повинні нести кримінальну відповідальність за свої протиправні дії.

Брехня 3. Боротьба з корупцією. На кожному кроці щодня ми стикаємось з непереборним бажанням будь-якого чиновника нагріти руки на наших потребах, одержати відсоток від реалізації людиною власних прав і свобод. Кожна з існуючих служб не надає ніякої допомоги, доки не отри-

має за свої послуги грошову винагороду. У кожній існує чіткий прейскурант цін. Вивірені односторонньо вигідні договори. За все треба платити.

Чиновники створили умови для того, щоб населення вчиняло злочини пов'язані із знищенням та розкраданням державного майна. Тим самим створюючи умови для економічного і морально-етичного зубожіння українського народу – громадян України всіх національностей, як сказано в преамбулі Конституції.

Нині державні органи сприяють діяльності в Україні комерційних банків та кредитних спілок, які за допомогою шахрайських схем видурюють у населення заощадження, які використовуються для збагачення власників та "кришуючих" структур. За допомогою цих фінансових ресурсів відбувається викуп об'єктів державної власності, які ще не приватизовані. Створюються будівельні компанії, які використовуються для викачування грошей з населення. Найбільш вигідним для "вкладання" вкрадених грошей є сфера комунальних послуг.

Фактично, громадяни, які є власниками квартир, будинків, офісів, магазинів перетворилися в економічно залежних заручників у власників компаній, які здійснюють постачання енергії, води, газу, зв'язку, тепла тощо. Односторонньо вигідні договори із завищеними тарифами і мінімальними обов'язками вигідні окрім власників цих компаній і корумпованим чиновникам.

Головним напрямом викорінення корупції є жорстке і невідворотне покарання за корупційні дії, за кумівство, клановість і здирицтво в державному управлінні. За бездіяльність під час розкрадання народного майна посадові особи органів державної влади також повинні нести кримінальну відповідальність.

Брехня 4. Людина – найвища соціальна цінність в державі. В період передвиборчих обіцянок впроваджуються соціальні ініціативи – надаються пільги, нараховуються компенсації, надаються доплати. Після закінчення

виборчого процесу все стрімко згортається, адже бюджет не витримує такого благодійного навантаження.

Така ситуація відбувалась з пенсіями воїнам-афганцям, виплатами дітям війни. Тобто циклічність надання соціальних прав та їх позбавлення є візитівкою вітчизняної соціальної політики. Очевидно, що так не має бути. Всі права мають бути забезпечені як фінансово, так і організаційно (встановлено хто відповідає за надання того чи іншого соціального права, яким чином, кому і коли його надають).

Необхідно заборонити внесення змін до Кодексу законів про працю, Про надра, Про землю, Законів про пенсійне забезпечення, про відпустки в частині гарантування прав громадян України за винятком розширення їх за кількістю або за змістом. Всі тарифи повинні бути обґрунтовані і прозорі. На державних та комунальних підприємствах не може бути комерційної таємниці!

Відсутність прозорості в роботі чиновницького апарату породжує багато корупційних схем, тому на допомогу мають прийти сучасні технології. За допомогою багатьох з них можна зробити відкритими ряд процедур – проведення тендерів з онлайн трансляцією, обіг електронної документації, "Єдине вікно" для підприємців – на сайті Державної реєстраційної служби тощо.

Будь-яка інформація, яка не має статусу державної таємниці або не стосується приватного життя громадян (за виключенням публічних посадовців) має бути доступною широкому загалу без додаткових запитів чи дозволів від держави – шляхом вільного доступу в мережі Інтернет. Відповідно, вартість робіт, послуг, матеріалів, заробітної плати, будь-чого, що потім формує собою вартість управлінської послуги для населення має бути відкритою. Максимальна прозорість роботи публічних органів – запорука довіри громадян.

Брехня 5. Суворе дотримання чиновниками чинного законодавства. Посадовці саботують закони. Їм вигід-

но створювати вакуум в якому існують люди на абсолютно вільних від закону умовах. Ручне керування вирішенням будь-яких питань – від комунального господарства до системи державного управління. І, відповідно, рідний для чиновництва принцип – чим гірше, тим краще!

Адже суспільство, що перебуває на межі злиденності – так, що б не голодували (бо страйкуватимуть), але й не жили в достатку (бо почнуть думати) стурбовано тільки тим, де взяти гроші на годування родини. Такому суспільству ніколи міркувати про свободу слова, рівень життя та права людини. Тож керувати такою слухняною масою – одне задоволення, бо жодних ризиків наштовхнутися на опір.

Конституція – основний закон нашої держави. Цей постулат нам відомий ще з дитинства – шкільного курсу правознавства. Але справжнє його значення багатьом посадовцям, нажаль, незнайоме! Проте, саме для цієї категорії осіб Конституція чітко встановила сувору залежність від положень законодавства – "Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України".

За дотриманням цих, та інших положень має суворо спостерігати та адекватно реагувати на порушення гарант Конституції – Президент України. Змінити Конституцію може тільки носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні – народ, на всеукраїнському референдумі.

Народу ж мають належати монополії на використання та розпорядження власним багатством. Газові, нафтові видобутки, розроблення морського шельфу, використання Карпатських лісів має бути тільки у руках держави або громади.

Реалізація цих основних ідей, які, власне, закріплені діючою Конституцією, зведуть нанівець прояви саботажу з боку чиновництва. Це стане просто невідгідно.

Конституція має бути непорушним наріжним каменем правової дер-

жави. Так, слід змінити ряд положень про вибори, про права Президента та Прем'єр-міністра, але неможна змінювати Основи законодавства в той час, коли саме законодавство є недо-

сконалим. Потрібні зміни, потрібні реформи, та вони мають бути обґрунтованими, логічними, послідовними та соціально-спрямованими.

Петков С. В. До питання про право, як основу суспільного ладу

У статті здійснено критичний аналіз сучасного стану правового регулювання суспільних відносин в Україні. Визначено перспективні напрями реформування законодавства.

Ключові слова: Конституція України, реформи, органи державної влади, законодавство.

Петков С. В. К вопросу о праве, как основе общественного строя

В статье осуществлен критический анализ современного состояния правового регулирования общественных отношений в Украине. Определены перспективные направления реформирования законодательства.

Ключевые слова: Конституция Украины, реформы, органы государственной власти, законодательство.

Petkov S. On the question of law as the basis of social order

The article presents a critical analysis of the current state of the legal regulation of social relations in Ukraine. Perspective directions of reforming legislation.

Key words: Constitution of Ukraine, the reforms, government authorities, law.